

Погибија великога вожда Карађорђа – Радован Бећировић

У зору 13. јула 1817. године

1. Гусле моје, мој свети олтару,
2. Рода мога божанствени дару.
3. Бог ве с неба Србу оправио
4. И Србина пјеват научио.
5. Пет вјекова гусле моје миле,
6. Утјеха сте српског рода биле,
7. Па зар данас да се роде људи
8. Да не слуша Србин кад загуди
9. И кад мртве из гробова буди.
10. Сад слушајте гусле и гуслара
11. Да вам пјевам за времена стара;
12. За два српска велика владара
13. И за многе јаде и несрећу,
14. Али овдје помињати нећу
15. Да се човјек на планету пење
16. И с мјесеца доноси камење,
17. И Косовске ране спомињати
18. Цар с Милошом кад се поинати.
19. Но слушајте једну пјесму црну,
20. Од жалости кости да утрну,
21. За смрт грозну Петровића Ђока,
22. И његова кума крволока.
23. Сиви соко Петровићу Ђоко
24. Тревио се бјеше код Московка
25. Да би какве јаде испослова
26. За Србију и слободу њену,
27. Ал' се на њ'га нико не окрену.
28. Бјеху Руси на Ђорђија љути
29. Што он двије царевине мути.
30. Виђе да му под ногама гори
31. Е се нешто о Сибиру збори.
32. Те отоле витез Карађорђе
33. Из Русије у Србију дође,
34. Би јунаштво старо да настави
35. Да на миру Турке не остави.
36. И зато се боје Карађока
37. Замутиће Запад до Истока.
38. Зато им је Милош ко поручен,
39. Од природе мудар и научен
40. Уплеко се те везире лаже,
41. Докле неко дође да му каже
42. Да су Руси послали поруку
43. Да се нада планинскоме вуку.
44. Док ево ти врана, црне тице,
45. Ће он носи књигу од Вујице.
46. Дође књига код Обреновића
47. Од Вујице, од Вулићевића:
48. Опрости ми господар Милошу
49. Што ти морам послат вијест лошу
50. Ево ноћас Карађорђе стиже
51. Да Србију на оружје диже,
52. Па те зове да се састанате
53. И од чиста конта останете.
54. Па ако ћеш, на састанак дођи
55. Великоме српском војсковођи;
56. Ћуд његову ти добро познајеш
57. Што одлучиш немој да се кајеш“.
58. У тој књизи, што Вујица шаље,
59. Карађоко наставио даље:
60. Хајде дођи Милошу војвода
61. Да тражимо изум од народа
62. И с Турцима приметимо кавгу,
63. Јер је наша побједа на прагу.
64. Ако бисмо чекали и даље
65. Да нам султан слободу пошаље,
66. Онда срећи да се не надамо,
67. Само турске коње да водамо,
68. Да нам робље на пазаре воде
69. И незвани у сватове доде.
70. Кориће нас Црна Гора мала
71. Што се никад рајом није звала,
72. Какве силе ломише се на њу
73. Ми нијесмо ни данас у стању
74. Наша људска да тражимо права,
75. Што нам турска сила оспорава.
76. Кад Милошу такви абер дође
77. Да је, збиља, стига Карађорђе
78. Од кога му опасност пријети,
79. Од човјека што неће мријети,
80. Од кога је довијек стрепио,
81. Ал' је себе надом кријепио;
82. Руси ће га у Сибир прогнати
83. И Вождову славу закопати.

84. Ал' се ево срећа указала
85. За Милоша, турскога вазала,
86. Те му Ђорђе ко поручен дође!
87. Неће Милош с њиме да се веже,
88. Но староме лукавству прибјеже.
89. Па размишља дуго и дубоко,
90. Није вако ка што каже Ђоко.
91. Не зна Ђоко турске марифете,
92. Без крваво коло да заплете.
93. Сад је доша да ради о звуку
94. Кад је Турска у највишем јеку!
95. Кад је наша земља под ферманом
96. И ја кад се лажем са султаном
97. И ја носим турбан око главе,
98. Само Турци мање да нас гњаве,
99. Док Европа знаде шта је право
100. И прегазе Руси на Дунаво,
101. Нећу Бога за милост молити
102. Ни црnome Ђоку дозволити
103. Да ми отме оно што сам стеко!
104. Бог је сами властодршцу реко
105. Да све брише оно што му смета.
106. Нећеш Ђоко, душа ти проклета,
107. Да останем као турски слуга,
108. Да се са мношци свијет руга!
109. Бог и враг се боре око власти,
110. А не човјек који има страсти.
111. Немањићи због власти и славе
112. Један другом скидали су главе,
113. И данас им кажу да су свети
114. Само тога кад се човјек сјети!
115. Каква грота и каква срамота,
116. Стварај себе срећу за живота!"
117. Све то Милош кад наједном сконта.
118. Ништа друго смислит не умије,
119. Без љутога змаја да убије,
120. Устаничку жељу да угуши
121. Која живи у народној души.
122. Хоће да га иза себе бачи
123. Да му Ђоко славу не помрачи.
124. И поче му запињат удицу,
125. Па поздравља војводу Вујицу:
126. „О Вујица, десна моја руко,
127. Одакле се вук горски привуко?
128. Код тебе је Карађоко доша

129. Ћ код себе позива Милоша,
130. Ал' је сила ко мутна ријека
131. Нико није мога довијека!
132. Ништа нема чему нема краја,
133. Нико нема што се није каја.
134. Карађоко оде преко Саве,
135. А Србија оста ка без главе.
136. Ја с Турцима остах да се секам,
137. Да кнежеве у народ уплекам
138. И да живим у разумној нади,
139. Рус и Турчин дако се завади.
140. Но, војвода, није ово шала,
141. Оправљам ти Лисовића Павла,
142. Моју ће ти донијет поруку,
143. Немој да ми идеш на окуку!
144. Убиј кума у дан ил' у тмуши,
145. Све о мене и мојој души!
146. Главу ћеш ми његову послати,
147. Ил' ћеш твоју за његову дати!
148. Само ако пустиш да утече,
149. Пази добро, шта ти Милош рече
150. Јаме нема ће можеш утећи,
151. Од тебе ћу живо месо пећи!
152. Ако ли му погазиш по крви,
153. Код мене ћеш вазда бити први!"
154. Онда Ђоку другу књигу шара,
155. Још и више сумњу да завара:
156. „Добро доша огњевити змају
157. Да дижемо на оружје рају,
158. Јер нам нема без устанка спаса,
159. Нит имамо милијега гласа;
160. Него кад смо чули кад си доша,
161. Вјеруј твога војводу Милоша!
162. И доћи ћу до неђеље вече,
163. Зато ће ти Вујица да рече“.
164. Прими писмо Петровић Ђорђије
165. Ал' ТО није писмо но мађије,
166. Јер то Милош замотава мреже,
167. Да му како Ђоко не побјеже.
168. А ту Ђоко не виђе далеко
169. Да ће слагат Милош што је реко.
170. Но кад абер допаде Вујици
171. У каквој се нађе неприлици;
172. Препале се од Милоша књаза
173. Да сачува главу без образа.

174. Ријеши се, рад књажеве воље,
175. У спавању кума да закоље.
176. Не промисли у овој несрећи
177. Шта ће за то историја рећи.
178. Па он лаже вожду Карађорђу;
179. Сви ће српски кнежеви да дођу,
180. А пред њима Милош коцобаша,
181. Ал' да Турци не знаду и паша!
182. Па дозива Николу целата:
183. „Сакриј ноћас сјекиру за врата,
184. И пазићеш Петровића Ђока
185. Кад зажмури два уморна ока,
186. Јуначки му расијечи груди
187. Да се никад више не пробуди!
188. Ил' ми оба гинемо за њега,
189. То нас чека од Милоша бега,
190. Јер не смије Милош да му дође,
191. Није шала - зове Карађорђе!”
192. После ове кржаве завјере
193. И нељудске кумовске вечере,
194. Све Ђорђије на Николу мотри,
195. Гледа како л' пасје очи оштри.
196. Много нешто у Николу сумња,
197. Очима га коси као муња,
198. Ал' се нада у кума Вујицу;
199. Каква кума, какву кукавицу!
200. Но кад доба од спавања дође,
201. Ал' не спава витез Карађорђе.
202. Нешто му се ноћас не дријема,
203. Но све мисли што Милоша нема,
204. Да он нешто друго не припрема.
205. Чини му се неко му шапуће,
206. Бјеж' Ђорђије из поганске куће,
207. Не надај се кумство да те спаси,
208. Бјеж Ђорђије, погинуо ка си!
209. Али ко ће томе да се сјети
210. Да од кума опасност пријети.
211. Тешке мисли притискују Вожда,
212. Милош неће ни долазит можда,
213. Све ме нешто на јаде посјећа
214. Ту ме наква привукла несрећа;
215. Још ако је сану вјеровати,
216. Еј, Ђорђије, доме ископати!
217. Ја знам, султан, главу да ми тражи,
218. А никога немам да ме стражи

219. И јопет се маћи не умијем,
220. Ја Николу треба да убијем?!
221. Па да бјежим гори у хајдуке
222. Ал' не могу поганити руке,
223. Е је оно поган и убица,
224. Ал' ме неће издати Вујица
225. И кумови Милош и Љубица!
226. Вјенча сам их и дјецу кршћава,
227. Шта ми ово ђаво обећава
228. Да о куму мислим да не ваља,
229. Зар он себе образ да окаља!?
230. Прости боже и Свети Јоване
231. Какав гријех на ум да ми пане,
232. Како могу бити без разума
233. Да ја сумњам у два нака кума?
234. Али ноћас заспивати нећу
235. Дако ову преживим несрећу;
236. Па ујутру како зора сине
237. С оружјем ћу бјежат у планине!
238. Сан превари планинскога риса
239. Те његова пропаде замиса,
240. Да погине Вожд буне сељачке
241. Без икакве замјене јуначке.
242. Зора дану отвараше врата,
243. У три и но, по поноћи, сата
244. Лежи Ђоко страхан ко громада,
245. Крвник му се полако прикрада;
246. Надаху се под заштитом ноћи
247. До крвава обрачуна доћи.
248. Вид' Николе, види крволока
249. Препан би се и од мртва Ђока,
250. Побјега би крвави убица,
251. Него му је за леђа Вујица,
252. Са запете двије леденице
253. Да му саспе међу печенице!
254. Убица се привлачи полако,
255. Није Ђоку ударити лако.
256. Сјекира му у рукама дрхти
257. Све се боји да га не осмрти,
258. Али кад га гађе оштримице
259. Указа му црне цигерице.
260. Вожду сину на оружје рука,
261. Ал' испусти душу без јаука.
262. Зоро рана, што у очи дана,
263. Не пробуди Вожда великана,

264. Да онаки витез не погине,
265. За вријеме твоје владавине,
266. На граници смрти и живота
267. Од погани и од идиота!?
268. Привуче се поган из буцака
269. Те осмрти онаког јунака.
270. Кад се ова угаси планета,
271. Царевини турској да не смета
272. И погину у сну спавајући,
273. На вечери, у кумовској кући,
274. Од крвника, од богобитника!
275. Убише га, лупешки, по ноћи
276. Кад му Милош није смио доћи.
277. Убили су онаквога змаја
278. Да градове турске не осваја.
279. Кад убише Ђока господара
280. И слугу му Наума Канара,
281. Онда томе великоме лаву
282. На трупину откинуше главу.
283. И погину српски надвојвода
284. Као некад Јован од Ирода,
285. Те га Милош у Цариград прода.
286. Узеше му бритку сабљу с крила,
287. Што је цара Александра била,
288. Да се с њоме Обреновић зори,
289. Али да га српски народ кори.
290. Ту Вождову љуту аламанку
291. Предадоше с главом у паланку,
292. У Београд главу однијеше
293. И у Стамбол цару понијеше,
294. Нека види главу како страда
295. Која им је много дала јада.
296. Мртва глава поглед има вучки
297. Прича цару да је убјен мучки.
298. Страшна глава ка јесење плиме,
299. Стамбол тресе кад му чује име.
300. Цар окупи везире и паше
301. Те се Ђоку јада нагледаше,
302. Шћагу ову турску крвопију
303. Да сахране у Аја Софију,
304. У храм прошле српске величине,
305. Нека земља у земљу почине.
306. Ал' цар од стра не смије да спава
307. Да га мртва не закоље глава.
308. Од страха му стара кожа трне

309. Па нареди глава да се врене
310. И уза њу три товара блага,
311. За Милоша и турскијег ага.
312. Карађоко, од Србије главо,
313. Зна си шта је поштено и право;
314. Зна си мртве из гроба будити,
315. Зна си право и мудро судити,
316. Ал' не знаде промислити дуже,
317. Но се спушти Милошу на уже.
318. Са царем си знао говорити,
319. Јуначки се на мегдан борити;
320. Па како си мога дозволити,
321. Ка велики српски надвојвода,
322. Да те Милош превари и прода?
323. Ђе Милоша нађе и Вујицу
324. Да се њима спустиш на узицу?
325. Сури ора кад на јелу пане,
326. Гледа грану ђе смије да стане.
327. Па вук горски кога поноћ храни,
328. На ризично мјесто не задани.
329. А ти не зна, руко дарежљива
330. Да је Милош звјерка грабежљива.
331. Ти му каза злато закопато
332. Он одрије главу твоју за то.
333. Ђе вуцима паде у грљупи,
334. Те ти султан русу главу купи,
335. У крвника у вјероломника!?
336. Ти му благо закопато каза
337. Те Милоша обогати књаза.
338. Но како му под руку улеће
339. Те ти глава с рамена одлеће?